

Elżbieta Modrzewska

"Kleryk heroiczny. Wspomnienia o Karolu Irzykowskim", Oprac. B. Winklowa, Kraków 1976 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 19/4 (62), 138

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) KLERK HEROICZNY. WSPOMNIENIA O KAROLU IRZYKOWSKIM. Oprac. B. Winklową, Kraków 1976, WL, ss. 469, zł 70,-

Tom zawiera m.in. wspomnienia: Z. Nałkowska: Dzienniki (fragmenty dotyczące Irzykowskiego); Wspomnienia o Ojcu córek Zofii i Anny Irzykowskich; W. Zechenter: "Sen o Grossie. Prawie że płakałem ze szczęścia"; K. Czachowski: O Karolu Irzykowskim wspomnienie; M. Rusinek: Plotki z PAL; H. Mortkowicz-Olczakowa: O Karolu Irzykowskim; P. Grzegorzczak: Zbiory Karola Irzykowskiego; J. Iwaszkiewicz: Irzykowski, Jeszcze o Irzykowskim; S. Brzozowski: Pamiętnik; S. Kisielewski: Wspomnienia o klerku heroicznym; T. Peiper: Niedyskrecje; A. Łaszowski: O Irzykowskim prywatnie. Praca zaopatrzona została w kalendarz życia i twórczości Irzykowskiego, noty biograficzne autorów wspomnień oraz bibliografię.

BP/62/29

E.M.

(II) KŁAK Tadeusz: Hiszpański wiersz Juliana Przybosa. "Ruch Literacki" 1976 z. 3 s. 149-152.

Przedmiotem analizy jest wiersz Przybosa "Na granicy", utwór typu "akces - deklaracja", tematycznie związany z wojną w obronie republiki w Hiszpanii. Zdaniem autora, jest to jedna z najważniejszych wypowiedzi politycznych poety. O takim odczytaniu utworu decyduje wybór bohatera o jednoznacznie określonej postawie ideowej, który jako podmiot liryczny jest nie tylko świadkiem czy obserwatorem rozgrywających się wydarzeń, lecz - słuchając komunikatu radiowego - "bezpośrednio" bierze w nich udział, "na miejscu" niejako odczuwa i przeżywa ich skutki. Dbałość poety o "jednoznaczność ostatecznej wymowy" spowodowana została krytyczną oceną jego wcześniejszego wiersza "Wiosna 1934", którego publikacja w sanacyjnym tygodniku "stąpiła-wg J. Buczyny - ostrze ataku", osłabiła rewolucyjny wydźwięk wiersza.

BP/62/30

A.S.